ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIẢNG DẠY MÔN LỊCH SỬ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TẠI HỌC VIỆN CẢNH SÁT NHÂN DÂN

Bùi Thị Thu Thủy
Học viện Cảnh sát nhân dân

Tóm tắt: *Sự phát triển mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence - AI) đang tạo ra những chuyển biến sâu sắc trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, đặc biệt là giáo dục đại học. Trong bối cảnh thực hiện chủ trương chuyển đổi số quốc gia và đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, việc ứng dụng AI vào hoạt động dạy học đã trở thành xu hướng tất yếu, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, đổi mới phương pháp giảng dạy và phát triển năng lực người học. Đối với môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam tại Học viện Cảnh sát nhân dân, AI mở ra nhiều cơ hội hỗ trợ giảng viên trong thiết kế học liệu số, tổ chức các hoạt động dạy học tích cực, đồng thời tạo điều kiện để học viên chủ động nghiên cứu, khai thác thông tin và phát triển tư duy phản biện. Tuy nhiên, việc ứng dụng AI cũng đặt ra những yêu cầu mới về năng lực số đối với đội ngũ giảng viên, khả năng kiểm chứng thông tin, bảo đảm tính chính xác của tri thức lịch sử và giữ gìn đạo đức học thuật trong môi trường giáo dục. Bài viết phân tích những cơ hội, thách thức và đề xuất các giải pháp nhằm ứng dụng hiệu quả công nghệ AI trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân.*

Từ khóa: *trí tuệ nhân tạo; chuyển đổi số; Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam; Học viện Cảnh sát nhân dân; đổi mới phương pháp giảng dạy.*

APPLYING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING THE HISTORY OF THE COMMUNIST PARTY OF VIETNAM AT THE PEOPLE'S POLICE ACADEMY

Abstract: *The rapid development of artificial intelligence (AI) is bringing about profound changes across all sectors of social life, particularly in higher education. Amidst the national digital transformation and the comprehensive reform of education, the application of AI in teaching has become an inevitable trend, contributing to enhanced training quality, innovative teaching methods, and the development of learner competencies. Regarding the course on the History of the Communist Party of Vietnam at the People's Police Academy, AI offers significant opportunities to assist lecturers in designing digital learning materials and organizing active learning activities, while also enabling students to proactively conduct research, access information, and develop critical thinking skills. However, the application of AI also imposes new demands on lecturers regarding digital literacy, the ability to verify information, the assurance of historical accuracy, and the maintenance of academic integrity within the educational environment. This article analyzes the opportunities and challenges associated with this integration and proposes solutions for the effective application of AI technology in teaching the History of the Communist Party at the People's Police Academy.*

Keywords: *artificial intelligence; digital transformation; History of the Communist Party of Vietnam; People's Police Academy; teaching method innovation.*

Nhận bài: 22/07/2026 Phản biện: 22/08/2026 Duyệt đăng: 25/08/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ của các công nghệ số, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo. AI đang từng bước thay đổi phương thức quản trị, nghiên cứu và giáo dục trên phạm vi toàn cầu. Trong giáo dục đại học, AI không còn chỉ là công cụ hỗ trợ mà đang trở thành một thành tố quan trọng trong đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá và quản lý đào tạo. Nếu như trước đây công nghệ thông tin chủ yếu hỗ trợ số hóa tài liệu và quản lý đào tạo thì hiện nay các hệ thống AI tạo sinh có khả năng hỗ trợ xây dựng học liệu, phân tích dữ liệu, thiết kế bài giảng, tạo tình huống học tập và hỗ trợ người học giải quyết các nhiệm vụ học thuật theo thời gian thực. Điều đó tạo ra những cơ hội to lớn để đổi mới giáo dục đại học theo hướng cá thể hóa việc học, phát triển năng lực người học và nâng cao chất lượng đào tạo.

Ở Việt Nam, chuyển đổi số trong giáo dục được xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm nhằm thực hiện đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Chủ trương này được thể hiện nhất quán trong các văn kiện của Đảng, đặc biệt là Nghị quyết số 52-NQ/TW của Bộ Chính trị về chủ động tham gia Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư và Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, trong đó nhấn mạnh yêu cầu đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số trong phát triển đất nước. Đối với ngành Công an, chuyển đổi số không chỉ là yêu cầu về hiện đại hóa công tác quản lý mà còn là điều kiện quan trọng để nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân

lực đáp ứng yêu cầu bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội trong bối cảnh mới.

Là cơ sở giáo dục đại học trọng điểm của lực lượng Công an nhân dân, Học viện Cảnh sát nhân dân đang triển khai nhiều giải pháp nhằm thực hiện chuyển đổi số trong quản lý, đào tạo và nghiên cứu khoa học. Hệ thống quản lý học tập, thư viện điện tử, học liệu số và các nền tảng hỗ trợ giảng dạy trực tuyến từng bước được hoàn thiện, tạo điều kiện thuận lợi để đội ngũ giảng viên tiếp cận và khai thác các công nghệ mới, trong đó có trí tuệ nhân tạo. Đây là tiền đề quan trọng để đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần lý luận chính trị nói chung và môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng.

Thực tiễn giảng dạy cho thấy, mặc dù đội ngũ giảng viên đã tích cực đổi mới phương pháp theo hướng phát huy tính tích cực của học viên, việc tổ chức dạy học môn Lịch sử Đảng vẫn đối mặt với một số khó khăn. Khối lượng kiến thức lớn, nhiều sự kiện lịch sử trải dài qua các giai đoạn cách mạng, cùng với yêu cầu bảo đảm tính chính xác, tính Đảng và tính khoa học khiến việc truyền tải nội dung theo phương pháp truyền thống chưa thực sự tạo được sức hấp dẫn đối với một bộ phận học viên. Trong khi đó, thế hệ học viên hiện nay có xu hướng tiếp cận tri thức thông qua môi trường số, ưu tiên các phương tiện trực quan, đa phương tiện và có nhu cầu tương tác cao trong quá trình học tập. Điều này đặt ra yêu cầu tiếp tục đổi mới phương pháp giảng dạy trên cơ sở khai thác hiệu quả các thành tựu của khoa học và công nghệ.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Đặc thù của môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam tại Học viện Cảnh sát nhân dân

Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam là một trong những học phần nền tảng trong chương trình đào tạo bậc đại học nói chung và tại Học viện Cảnh sát nhân dân nói riêng. Môn học không chỉ cung cấp tri thức về quá trình hình thành, phát triển và lãnh đạo cách mạng của Đảng mà còn góp phần bồi dưỡng bản lĩnh chính trị, lòng trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; hình thành ý thức trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp và tác phong công tác cho học viên.

So với nhiều học phần khác, giảng dạy Lịch sử Đảng có ba đặc điểm nổi bật.

Thứ nhất, nội dung môn học gắn chặt với hệ thống văn kiện của Đảng, tư liệu lịch sử và các sự kiện chính trị quan trọng. Điều này đòi hỏi mọi thông tin sử dụng trong quá trình giảng dạy phải được kiểm chứng từ các nguồn chính thống, bảo đảm tính chính xác, khách quan và nhất quán.

Thứ hai, mục tiêu của môn học không chỉ dừng ở việc truyền đạt tri thức mà còn hướng tới giáo dục tư tưởng, xây dựng niềm tin chính trị và bồi dưỡng phẩm chất của người cán bộ Công an nhân dân. Do đó, việc ứng dụng AI cần phục vụ mục tiêu giáo dục toàn diện, tránh tình trạng coi AI là nguồn thông tin duy nhất hoặc thay thế vai trò định hướng của giảng viên.

Thứ ba, đối tượng người học tại Học viện Cảnh sát nhân dân là học viên được đào tạo để thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội. Vì vậy, việc sử dụng AI trong học tập cần gắn với yêu cầu về bảo mật thông tin, ý thức chấp hành kỷ luật, đạo đức học thuật và trách nhiệm nghề nghiệp.

2.2. Thực trạng ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam tại Học viện Cảnh sát nhân dân

Trong những năm gần đây, việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân đã dần trở nên phổ biến. Qua thực tiễn giảng dạy cho thấy, việc ứng dụng AI vào giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện đạt được một số kết quả sau:

Thứ nhất, AI bước đầu hỗ trợ giảng viên đổi mới hoạt động chuẩn bị bài giảng.

Trong quá trình chuẩn bị nội dung giảng dạy, giảng viên môn Lịch sử Đảng phải xử lý một lượng lớn tài liệu bao gồm giáo trình, văn kiện của Đảng, các công trình nghiên cứu lịch sử, tài liệu tham khảo và các nguồn tư liệu liên quan. Việc khai thác AI có thể hỗ trợ giảng viên trong việc hệ thống hóa thông tin, xây dựng cấu trúc bài giảng, đề xuất câu hỏi thảo luận, thiết kế hoạt động học tập và gợi ý phương án tiếp cận nội dung.

Đặc biệt, đối với những bài học có nội dung trải dài qua nhiều giai đoạn lịch sử, AI có thể hỗ trợ xây dựng các sơ đồ tư duy, bảng hệ thống hóa sự kiện, dòng thời gian lịch sử nhằm giúp giảng viên tổ chức kiến thức theo hướng logic, dễ tiếp cận hơn đối với người học.

Tuy nhiên, trong quá trình sử dụng AI, giảng viên vẫn giữ vai trò quyết định trong việc lựa chọn, kiểm chứng và định hướng nội dung. Những thông tin do AI tạo ra chỉ được xem như nguồn tham khảo ban đầu, không thể thay thế các văn kiện chính thức của Đảng, giáo trình được thẩm định và các công trình nghiên cứu khoa học có giá trị.

Thứ hai, AI góp phần đa dạng hóa phương tiện và hình thức tổ chức dạy học.

Một trong những hạn chế của việc giảng dạy các môn lý luận chính trị nói chung và Lịch sử Đảng nói riêng là nguy cơ tạo cảm giác khô khan nếu nội dung chỉ được trình bày dưới dạng văn bản. AI tạo điều kiện để giảng viên phát triển các dạng học liệu phong phú hơn như sơ đồ trực quan, câu hỏi tương tác, tình huống thảo luận, bản đồ lịch sử, hệ thống hóa các mốc thời gian quan trọng.

Việc kết hợp giữa nội dung lý luận với hình ảnh, tư liệu trực quan và các hoạt động tương tác giúp quá trình học tập trở nên sinh động hơn, tạo điều kiện để học viên không chỉ ghi nhớ sự kiện mà còn hiểu được mối quan hệ giữa các sự kiện lịch sử, nhận thức được ý nghĩa và bài học kinh nghiệm trong từng giai đoạn cách mạng.

Thứ ba, AI hỗ trợ hoạt động tự học và nghiên cứu của học viên.

Đặc điểm của đào tạo đại học hiện đại là chuyển từ mô hình tiếp nhận kiến thức sang mô hình phát triển năng lực tự học và nghiên cứu. Trong quá trình học môn Lịch sử Đảng, học viên có thể khai thác AI như một công cụ hỗ trợ tìm kiếm ý tưởng, xây dựng câu hỏi nghiên cứu, hệ thống hóa kiến thức và luyện tập trước các kỳ kiểm tra.

Đối với học viên Học viện Cảnh sát nhân dân, việc sử dụng AI còn có thể góp phần hình thành năng lực khai thác, đánh giá và xử lý thông tin - một năng lực cần thiết trong hoạt động thực tiễn của cán bộ công an trong bối cảnh môi trường thông tin ngày càng phức tạp.

Thứ tư, AI mở ra khả năng đổi mới hoạt động kiểm tra, đánh giá.

AI có thể hỗ trợ giảng viên xây dựng ngân hàng câu hỏi, thiết kế các bài kiểm tra theo nhiều mức độ nhận thức, phân tích kết quả học tập và đưa ra những gợi ý nhằm điều chỉnh phương pháp giảng dạy.

Đối với môn Lịch sử Đảng, việc ứng dụng AI trong đánh giá cần hướng tới kiểm tra khả năng phân tích, vận dụng kiến thức lịch sử vào nhận thức các vấn đề thực tiễn, thay vì chỉ đánh giá khả năng ghi nhớ máy móc các sự kiện, mốc thời gian.

Bên cạnh những kết quả bước đầu, việc ứng dụng AI trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân vẫn còn những vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu và giải quyết.

Một là, nhận thức và năng lực khai thác AI của đội ngũ giảng viên chưa đồng đều.

AI là công nghệ mới, đòi hỏi người sử dụng không chỉ biết thao tác kỹ thuật mà còn phải có khả năng đặt câu hỏi phù hợp, đánh giá chất lượng thông tin và tích hợp công nghệ vào mục tiêu giáo dục cụ thể. Đối với giảng viên các môn lý luận chính trị, bên cạnh năng lực chuyên môn về lịch sử, chính trị học, còn cần được trang bị thêm kiến thức về công nghệ số và phương pháp khai thác AI trong dạy học.

Hai là, vấn đề kiểm chứng thông tin do AI cung cấp.

Một trong những đặc điểm của các hệ thống AI tạo sinh là có khả năng tạo ra câu trả lời có hình thức hợp lý nhưng không phải lúc nào cũng bảo đảm tính chính xác tuyệt đối. Đối với môn Lịch sử Đảng, đây là vấn đề đặc biệt quan trọng bởi thông tin lịch sử gắn với các sự kiện chính trị, đường lối, chủ trương của Đảng và yêu cầu cao về tính chính xác, khách quan. Do đó, nếu thiếu kỹ năng kiểm chứng, việc sử dụng AI có thể dẫn đến nguy cơ tiếp nhận những thông tin chưa phù hợp hoặc chưa được thẩm định.

Ba là, nguy cơ học viên phụ thuộc vào AI trong quá trình học tập.

Nếu sử dụng không đúng cách, AI có thể khiến một bộ phận học viên có xu hướng sử dụng công nghệ để hoàn thành nhiệm vụ học tập thay vì tự nghiên cứu, phân tích và hình thành quan điểm cá nhân. Điều này ảnh hưởng đến mục tiêu phát triển tư duy độc lập và năng lực nghiên cứu - những phẩm chất cần thiết đối với cán bộ Công an nhân dân.

Bốn là, chưa có hệ thống quy định, hướng dẫn thống nhất về sử dụng AI trong hoạt động đào tạo.

Việc sử dụng AI trong môi trường giáo dục đại học cần có những quy định cụ thể về phạm vi sử dụng, trách nhiệm của người sử dụng, nguyên tắc bảo mật thông tin và chuẩn mực đạo đức học thuật. Đây là vấn đề cần được nghiên cứu để bảo đảm việc ứng dụng AI diễn ra đúng hướng, hiệu quả và an toàn.

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau.

Trước hết, AI là lĩnh vực công nghệ mới, tốc độ phát triển nhanh, trong khi quá trình tiếp cận và xây dựng năng lực khai thác của đội ngũ giảng viên cần có thời gian.

Bên cạnh đó, đặc thù của các môn lý luận chính trị đòi hỏi việc ứng dụng công nghệ phải gắn với yêu cầu kiểm soát nội dung, bảo đảm tính chính xác và định hướng giáo dục. Vì vậy, không thể áp dụng máy móc các mô hình AI từ các lĩnh vực khác vào giảng dạy môn Lịch sử Đảng.

Ngoài ra, cơ sở dữ liệu chuyên ngành, kho học liệu số phục vụ riêng cho môn Lịch sử Đảng vẫn cần tiếp tục được xây dựng và hoàn thiện. Đây là điều kiện quan trọng để khai thác AI hiệu quả, bởi chất lượng đầu ra của AI phụ thuộc rất lớn vào chất lượng dữ liệu được cung cấp.

Nhìn chung, ứng dụng AI trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân đang ở giai đoạn đầu, với nhiều tiềm năng nhưng cũng đặt ra không ít yêu cầu mới. Việc xác định đúng quan điểm, xây dựng lộ trình phù hợp và triển khai đồng bộ các giải pháp sẽ quyết định hiệu quả của quá trình này trong thời gian tới.

2.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân

Một là, xây dựng chiến lược ứng dụng AI trong đào tạo gắn với lộ trình chuyển đổi số của Học viện.

Hai là, tổ chức bồi dưỡng năng lực số và kỹ năng khai thác AI cho đội ngũ giảng viên.

Ba là, xây dựng kho học liệu số chuyên ngành Lịch sử Đảng dùng chung trong toàn Học viện.

Bốn là, ban hành quy định về sử dụng AI trong học tập, nghiên cứu và kiểm tra đánh giá.

Năm là, kết hợp AI với các phương pháp dạy học tích cực như dạy học theo dự án, học tập trải nghiệm, thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống nhằm phát huy tư duy độc lập của học viên.

Sáu là, tăng cường phối hợp giữa các đơn vị chuyên môn, trung tâm công nghệ thông tin và các khoa lý luận chính trị để xây dựng hệ sinh thái giáo dục số hiện đại.

III. KẾT LUẬN

Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giảng dạy môn Lịch sử Đảng tại Học viện Cảnh sát nhân dân là xu hướng tất yếu trong tiến trình chuyển đổi số giáo dục. AI góp phần đổi mới phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng học tập, phát triển năng lực tự học và nghiên cứu của học viên, đồng thời hỗ trợ giảng viên trong thiết kế bài giảng và kiểm tra đánh giá. Tuy nhiên, để phát huy hiệu quả của AI cần có sự kết hợp hài hòa giữa công nghệ và vai trò chủ đạo của người giảng viên; giữa đổi mới phương pháp với bảo đảm tính chính xác về lịch sử, chính trị và chuẩn mực học thuật. Thực hiện đồng bộ các giải pháp về cơ chế, nhân lực, hạ tầng và đạo đức sử dụng AI sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Học viện Cảnh sát nhân dân trong giai đoạn mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Chính trị (2019), Nghị quyết số 52-NQ/TW về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2023), Hướng dẫn triển khai chuyển đổi số trong giáo dục đại học.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

Quốc hội (2024), Luật Dữ liệu.

UNESCO (2023), Guidance for Generative AI in Education and Research.